

І чужому навчається,
І свого не чурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Реклама і Агенція: "Свобода", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07305.
Henderson 4-0237
Henderson 4-0807
УНСотс: HEN-4000 6-8740
— Тел. в Нью-Йорку: BArclay 7-4125
УНСотс: BArclay 7-5337

РІК LXXII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЛЮТОГО 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 5, 1965 No. 24. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 4-го лютого 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПЛАНУЄ ІХАТИ ДО ССР в цьому році. Так він заявив на зборах Протидефамційної Ліги. Він гадає, що має причину вірити, що йому вдасться в цьому році відвідати совєтських провідників, і що ті ж провідники придуть в цьому році до ЗДА, куди він їх вже давніше запросив. Президент не сказав, на чому він обгрунтує цю свою віру в те, що його приїзд повітано в Москві, тільки заявив, що ЗДА гаряче бажають собі виміни візиту із представниками ССР. «Я вірю, казав Президент, що такі візити запевняють неспокійний світ в тому, що наші дві держави змагаються до миру».

СЕНАТ ПРОТИ ЗМЕНШУВАННЯ ВИДАТКІВ НА ВЕТЕРАНІВ І ФАРМЕРІВ і відкинув урядовий проєкт зменшити число шпиталів, в яких лікуються ветерани та заявляючи проти того, щоб зменшити число дослідних фермерських станцій. Сенат схвалив \$1 600 000 000 для Департаменту Рільництва, додаючи додаток, що не вільно з цієї суми витратити фондів на ліквідацію фермерських дослідних станцій. Але це рішення Сенату мусить же схвалити Палата Репрезентантів, яка вже давніше погодилася на урядове становище в цій справі.

ДОМАГАЮТЬСЯ СКАСУВАННЯ МІТНІХ ТАРИФІВ між ЗДА і Канадою представники Канадійсько-Американського Комітету, який складається з 65-ох членів - бізнесменів, робітників, фермерів і професіоналів. ЗДА і Канада ведуть найбільшу в світі взаємну торгівлю. ЗДА експортують до Канади товарів на суму \$4 730 000 000 річно, що становить 70% канадійського імпорту. ЗДА імпортує із Канади товари на суму \$3 850 000 000, що становить більше як половину канадійського експорту. Представники Комітету знають, що цей план викличе спротив в Канаді, яка боїться політичного опанування Канади Америкою.

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ РОБЕРТ ВАГНЕР СТАРАТИМЕТЬСЯ ПРО ПЕРЕВІСНИ на 4-ту каденцію, що буде першим випадком в історії цього міста. Він заявив, що не старатиметься стати губернатором в 1966-му році, бо зголосив свою кандидатуру на посади в цьому році. Він хоче виграти вибори в листопаді ц. р., щоб поліпшити мешканців та шкільні умови в цьому місті, яке треба кінце зробити примісним для осіб, що належать до середньої масової класу, яких тепер є більше в Нью Йорку, як 25 років тому, бо прибутки зростають. Посадник Вагнер має 54 роки і почувається добре та має охоту до дальшої праці для добра міста.

КАНАДА ЗНОВ ПРОДАЛА ССР ПШЕНИЦЮ за \$8 500 000, як про це повідомив пресу міністер торгівлі Мітчелл Шарп. Тепер Канада продала Москві коло 4 500 000 бушель пшениці, що разом із давніше проданою пшеницею становить більше як 25 000 000 бушель, коли враховувати і продану пшеницю муклу. Восени 1963-го року Оттава продала ССР пшениці за \$500 000 000. Не в відомих, за яку ціну продала тепер Канада пшеницю, і важко в вирахувати ціну за один бушель, бо не в відомих, скільки бушель пшениці продано. Найкраща пшениця коштувала давніше \$2.03, а тепер коштує \$1.96.

СТВЕРДЖУЮТЬ ВЕЛИКЕ ЗАПОТРЕБУВАННЯ НА НОВІ АВТА посередники в продажу авт, які зібралися на річні збори в Лас Вегас у Неваді. Переведені опитування виявили, що більшість продавців авт сподіваються, що в 1965-му році в цій країні продадуть більше авт, як в минулому 1964-му році. В минулому році продали в Америці випродукованих авт рекордно високе число — 7 600 000. В цьому році мають продати більше американських возів, як це видно з дотепер зроблених замовлень, які є численніші в порівнянні із замовленнями в тому самому часі минулого року.

У СВІТІ

ПОРТУГАЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА КНЯЗЮ Марію Піа де Сакс-Кобург Браганцу, претендентку до португальського престолу, коли б у Португалії привернено монархію, яка тривала там до 1910 року. 58-літня княжна приїхала день раніше в Італію, щоб покласти вінок на могилу свого батька, короля Карлоса I, вбитого в атентаті у 1908 році. Наступного дня поліція арештувала її, але на інтерв'ю італійського амбасадора — бо княжна, замінюючи за італійським генералом с формально італійською громадянкою — звільнено її з наказом негайно від'їхати до Італії.

СМЕНСЬКІ АРАБИ-МОНАРХІСТИ ОСКАРЖУЮТЬ СГІПЕТСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА НАССЕРА, що той горить про заміщення в Смені і відкидання відгліт сгипетських військ, а насправді скріплює їх та приготував новий наступ проти військ, вірних імамів Мохамедові аль Валрові, що його скинули ліві сменці з військовою підтримкою від Сгипту. Сменський князь Абдель Рахман твердить, що в Смені с тепер 65 000 сгипетських військ, завдяки якому тримається республіканський режим.

РАДА МІНІСТРІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІЛЬНОТІ ЗМАГАЄ ДО З'ЄДНАННЯ її із сталю-енергійною Спільнотою та Європейською Спільнотою атомової енергії. Членами всіх цих трьох організацій є ті самі шість західно-європейських держав: Франція, Західна Німеччина, Італія, Бельгія, Голландія і Люксембург. З'єднання цих трьох організацій має бути до 1 січня 1966 року.

У ВАРШАВІ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ ЛІДЕРА ОБМАНИЦІВ У ТОРГІВЛІ М'ЯСОМ, Станіслава Вавжецького, чотирьох його співників на досмертну в'язницю, а п'ятих дальших підсудних на в'язничні кари від 9 до 12 років. Ця банда систематично впродовж років пускала м'ясо з державних розподілів на чорний ринок. Вавжецький, почувши присуд, зімлів.

ЗДА І БРИТАНІЯ ПОГОДИЛИСЯ НА ПЛАН ЩОДО СОВЄТСЬКИХ БОРГІВ, що його вготували генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант і президент Генеральної Асамблеї Алекс Кейсон-Сакі. За тим планом усі дозвонки до каси ОН мали б дати «добровільні плати», а питання про спосіб схвалювання майбутніх мирних місій ОН має бути докладно розглянене. ССР винен 600 мільйонів дол. до каси ОН, відмовившись платити на місці до Конго і на Середній Схід, як «нелегальні», бо без згоди Ради Безпеки. Внаслідку такої ситуації — Генеральна Асамблея ОН на цій сесії взагалі не діє.

СГІПЕТ ДІСТАНЕ ВІД АМЕРИКИ ЗВІЗЖЯ на 37 мільйонів дол., бо Сенат рішив у минулу середу 44 голосами проти 38 дати в цій справі вільну руку Президенту. Палата Репрезентантів рішила була припинити всяку допомогу Сгиптові у відплату за спалення в Каїро американської публічної бібліотеки, за зламання Нассером умови щодо Смену, за виступи Нассера проти американських баз в Лівії та за активну поміч Сгипту конголійським повстанцям.

НОВИЙ ШЕФ ЛЕТУНСЬКИХ ЗЕРОПІЛНІХ СИЛ ЗДА

У зв'язку з відходом на пенсію дотеперішнього головнокомандувача летунських збройних сил ЗДА ген. Куртіса Е. ЛеМей, новим шефом американського летунства призначено ген. Джана П. МекКоннелла. На фото: записання ген. МекКоннелла (зліва). Присягу переводить секретар летунства ЗДА Юджин Цукерт (в цивільному одязі). Посередині стоїть ген. ЛеМей.

ДЖАНСОН ЗАПОВІВ МОЖЛИВІСТЬ ВІДВІДИН ССР В ЦЬОМУ РОЦІ

Вашингтон. — Президент Джансон, промовляючи на прийнятті владштованому в його поштану Протидефамційною Лігою, висловив надію, що в цьому році має оправдану надію відвідати совєтських провідників в ССР, і що ті совєтські лідери придуть до ЗДА згідно із запрошенням, яке він висловив у своєму Зверненні про Стан Унії. На думку Президента така виміна відвідин заспокоїла б занепокоєний світ, який побачив би, що обидві країни, ЗДА і ССР, змагаються до миру. Протидефамційна Ліга відзначас 52 роки свого існування і з цього приводу вона владштувала прийняття в поштану Президента, якого відзначила Нагородами Американської Демократичної Спадщини за визначний вклад в демократизацію цієї країни. В прийнятті взяли участь віцепрезидент Гюберт Г. Гомфрі, численні представники уряду й дипломати та коло 1 000 представників жидівського організованого життя в різних місцевостях цієї країни. Президент на початку своєї промови хвалив віце-президента Гомфрі, який ціле своє життя «присвятив правді і справедливості». Дефамційна Ліга бореться за рівні права для всіх та поборює антисемітизм. Президент заявив, що більшість праці ним очолюваного уряду йде в тому напрямку, щоб зробити ліпшою і кращою Америку, але це зовсім не означає того, що його уряд хоче відвернутися від тих зобов'язань, які Америка має у відношенні до світу. Тому Президент старастся порозумітися із совєтськими провідниками в справі миру в світі. Джансон заявив, що переговори у Вашингтоні й Москві ведуться довгий час, і що є надія, що заплановані візити здійсняться в цьому році. Тепер в Москві с так званій «колективний» провід, тому до ЗДА мали б прийти совєтський прем'єр-Косігін та шеф Комуністичної партії Брежнев. Можливо, що міг би прийти і Мікоян, який с президентом ССР. Москва неприязно відозвалася була на перше запрошення Президента, щоб совєтські провідники прийшли до ЗДА. Але 31-го січня з'явився в Москві урядовий заява, яка прихильно поставилася до візиту совєтських провідників у ЗДА. І тому Президент сказав, що має «о-правдану надію» вірити, що заплановані візити між Москвою і Вашингтоном відбудуться в цьому році.

Посадник Байону проголосив День Української Незалежності, призначуючи М. Солонинку почесним посадником міста на цей день

Байон, Н. Дж. — Френсіс Г. Фіцпатрік, посадник міста Байону, Н. Дж., підписав прокламацію Дня Української Незалежності в п'ятницю 22 січня ц.р., прибувши для довершення цього акту спеціально до Українського Народного Дому. Підписання прокламації відбулося в присутності численної репрезентації українського організованого життя, до якої входили під проводом міського асесора Мірона Солонинки ще Мірон Сірій, Микола Басараб, Впр. О. Михайло Земляченко, Впр. О. Іван Петріко, Микола Кармелюк, Зенон Сірій, Поефіс Довгань, Микола Гіш, Михайло Білик, Степан Домарецький, Михайло Голубець і Василь Фесько. Для більш урочистого відзначення роковин Української Державності посадник Фіцпатрік призначив Мірона Солонинку почесним посадником міста Байону на день 22 січня. Прокламацію посадника Фіцпатріка, в якій він висловив певність, що Україна стане знову вільною й незалежною демократичною державою, надрукував на першому місці місцевий щоденник «Bayonne Times» в числі з 22 січня ц.р.

Помер нагло Вільям Мартін, надійний діяч українського роду з Байону

Байон. — У понеділок 1-го лютого в лікарні у Трентоні помер нагло на удар серця 49-літній Вільям Мартін, один з провідних і найбільш надійних американських діячів українського роду. Покійний, уродженець Байону, Н. Дж., належав до найпопулярніших діячів свого міста, доказом чого може послужити факт, що кандидатуру на міського радного в 1962-му році він переміг свого суперника втрос більшою кількістю голосів. Раніше він був дві каденції членом стейтвотв легіслатури в Трентоні та займав різні інші провідні посади, включно з головноством. Де м о кратичної партії в своєму місті. Зрештучувавши з члена Міської Ради минулого року, він пере-

КОСИГІН ПОЛЕТІВ ДО ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ — ВІДВІДАЄ ПЕЙПІНГ

Москва. — В четвер 4 лютого ц. м. совєтський прем'єр Алексій Косігін мав відлітати з гуртом інших большевиських «достоїнників» до Північного В'єтнаму, при чому вони зупиняться в Іркутську та в Пейпінгу. Нема сумнівів, що подорож через Пейпінг була заздальгид узгоджена з китайськими комуністами та що вона буде використана для нового безпосереднього зв'язку між совєтськими і китайськими комуністичними вожаками. Коли одні західні коментатори комбюють, що Москва хоче виперти комуністичні впливи в Північному В'єтнаму та що взагалі вона протидіє впливам Пейпінгу в Азії, то інші твердять, що Косігін і його «правічники» передусім командант совєтського летунства маршал Константин Вершинін, мусять переверсти разом із китайськими комуністами нараду в справі спільної політики у відношенні до В'єтнаму: однаково Москва, як Пейпінг раз-

Українці Америки починають збірку акцію на Фонд Кардинала Йосифа Сліпого

Радісну вістку про найменш Павло Павлом УІ Митрополита — ісповідника Йосифа Сліпого на кардинала українці Америки, як також інших вірних країн, прийняли не тільки численними телеграмами й листами до Кардинала і Папи, але й спонтанно акцією збірки фондів, щоб поставити їх до розпорядження новоствореного кардинала. Всі три українські католицькі скарби в ЗДА, Філадельфійська Архидієцезія, Сентфордська Спаркія та Сент-Павлівська в Шікаго переслали священників цих Спархій доручення переверсти на ту ціль окремі колек-

Д-р Е. Жарський переобраний на голову СУАСТ - Схід

Нью Йорк. — Союз Українсько-Американських Спортів Товариств — Схід, делегатура Української Спортвотв Централі Америки і Канади, терен ді якої це східні стейти ЗДА, відбула дня 30 січня ц. р. свої дворічні Загальні Збори в одній із залей УНДому в Нью Йорку. Представники товариств — членів СУАСТ — перевертали одностайно на перше місце відомих спортсменів д-ра Едварда Жарського. До складу Управи вистрано також у більшості дотеперішніх членів, так що в наступних двох роках працює СУАСТ-Схід вестимуть такі члени: д-р М. Снігурович — заступник голови і ланковий відвідинки, Віра Левицька — секретар, Л. Штинда — скарбник, інж. Б. Рак — ланковий тенісу, плавання і лещетарства та реф. верифікації, мгр. Р. Лисняк — ланковий футболу, інж. М. Яворський — ланковий легкоатлетики, М. Сенько — ланковий столової ситківки, д-р О. Попович — ланковий шахів, В. Сохан — реф. преси, Членами Контрольної Комісії були вибрані: С. Кошаченя (голова), М. Сенько і репрезентант СУМА.

Відділ Т-ва Українських Інженерів у Філадельфії призначив на стипендії 2,865 доларів

Комісія Стипендійного фонду при Т-ві Українських Інженерів, Відділ у Філадельфії, в складі проф. В. Винницький — голова, інж. М. Каплістий — місто голова, інж. О. Вонторський — секретар, інж. Е. Филипович — голова Відділу і інж. В. Яримович — скарбник Відділу, відбула засідання в дні 28 січня ц. р., щоб розглянути надіслані прохання про уділення стипендій. Комісія рішила призначити чотири зворотні, безпроцентові стипендії по 500 дол. для студентів технічних та споріднених наук, та три грошові доцяті в цілі підтримки наших культурно-освітніх надбань. Зворотні безпроцентові стипендії по 500 дол. одержали: 1) Олександр Єфименко, студент 3-го року Темпел Університету, Філадельфія. 2) Дарія Кивелюк, студентка 3-го року Темпел Університету, Філадельфія. 3) Роман Хариш, студент 3-го року Пенсильвійський Стейтвотв Університет, Університет Парк, Пенсильвенія. 4) Борис Гайдушок, студент 2-го року Пенсильвійський Стейтвотв Університет, Ебінгтон — Філадельфія. Грошові доцяті одержали: 1) Наукове Т-во ім. Шевченка у Сарселі 250 дол. — допомога для видання Енциклопедії Українознавства. 2) Курси Українознавства при Пенсильвійському Університеті — 112 дол. повна стипендія на 1965 рік. 3) Проф. д-р М. Чубатий — 500 дол. допомога для видання наукової праці «Князя Русь-Україна та виникнення трьох східно-слов'янських націй» (англійською мовою). Зворотні безпроцентові стипендії були виплачені стипендістам 30-го січня ц. р. в домі Т-ва в присутності голови Відділу інж. Е. Филиповича, та членів Комісії Стипендійного Фонду.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

„ТАНЦІ І ПІСНІ УКРАЇНИ“ ВІДЛОЖЕНІ ДО 14-го БЕРЕЗНЯ

Нью Йорк. — Український Конгресовий Комітет інформус, що заповіджена вже на 14-го лютого ц. р. велика й величавна культурна імпреза „Танці й пісні України“ з технічних причин відложена на один місяць і відбудеться в неділю, 14-го березня ц. р. в тій же великій залі Бруклінської Музичної Академії і також о год. 2 по полудні. Набуті вже білети важні на цю другу дату. Участь у цій величавій імпрезі приймають, як уже інформовано, Хор „Думка“ із сольного Метрополітального Опері Андріас Добрянським, Об'єднані Танцюристи Нью Йорку та Симфонічна оркестра. Подробіці — в дальших повідомленнях і оголошеннях.

МІЛЮД НЬО ЙОРКУ ВЛАШТОВУЄ СПІЛЬНО АКАДЕМІЮ КРУТ

Заходами всіх молодечих організацій (Зарево, Ліга Української Католицької Молоді, Ліга Укр. Молоді Північної Америки, МУН, ОДУМ, Плат СУМА, Т-во Української Православної Молоді, ТУСМ, Українська Студентська Громада, УСК) відбудеться в Нью Йорку в найближчу неділю 7 лютого ц. р. о год. 5:30 веч. в Джуніор Гайскул при Аве „В“ Академії, присвячена Крутицьким роковинам.

В програмі Свят крім апелю до молоді з прапорами та відкриття Академії головою Координаційної Ради Молодечих Організацій Павлом Дорожницьким виступатиме кватер бандуристів з Ньюарку, смічкова оркестра УМІ під кер. проф. В. Шенка, собран Олена Зам'ята та інсценізація у виконання членів Пластової Станції Нью Йорку. Святочну доповідь виголосить Євген Федоренко.

ВІДНАЧЕННЯ ЖУРНАЛІСТА РЕД. Л. КОССАРА

Торонто. — Асоціація канадської етнічної преси в Торонті вишанує відомого молодого журналіста і голову Ради Народного Мистецтва в То-

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

„В столиці України закінчилися восьма нарада Постійної Комісії економічної взаємодопомоги для використання атомової енергії в мирних цілях. В урочистостях підписання протоколу наради взяли участь представники Болгарії, Угорщини, Східної Німеччини, Польщі, Румунії, ССР, Чехо-Словаччини“ („Рабочая Газета“ з 19 січня). Очевидно, не тільки про „мирі цілі“ йшлося на тій нараді.

КІЯНІ МУСЯТЬ ВЧИТИСЯ У МОСКАЛІВ

Папір для креслунків, вироблюваний Київською фабрикою технічних паперів, дуже поганий, — пишуть „Ізвєстія“ 26 січня ц. р. — На томість такий же папір продають у Москві, і якість його — відмінна. Газета запитує: „чому б киянам не навчитися у москалів?“

БДЖІЛ ПРИМУШУЮТЬ ПРАЦЮВАТИ ВЗІМКУ

„В тепличних ґрунті озеленення Лисичанського хемкомбінату, — повідомляє „Радянська Україна“ в ч. 19 ц. р., — зацілили всімі огіркі. Для їх зацілення тут використали бджіл“. Спочатку бджолі неохоче сідали на цвіт. Щоб примусити їх це робити, пасічник А. Височина розставляв в тепличних відрах з водою і поставив в них гілки вільхи. Невдовзі гілки зацвіли, і їх зразу ж пообідали бджолки.

СУМЛІННЯ ПО-СОВЄТСЬКОМУ

Сімнадцятилітня дівчина з Кривого Рогу, вчорашня десятикласниця, О. Колюшко розпочала свою працю кондукторкою автобусу. І от водій почав її вчити, як працювати: коли хтось із подорожніх дас гроші, а квитка не вимагає, то й не давай; гроші поклади не до каси, а до кишені... Так само вчить дівчину й інші водії. — пише „Комсомольська Правда“ з 31 січня ц. р. І почала працювати О. Ко-

МОЛОКО І „НАРОДНІ ДОЗОРЦІ“

У колгоспі ім. Богдана Хмельницького, Борщівського району, Тернопільської області, — пише „Радянська Україна“ з 29 січня ц. р., — всі ділянки виробництва під надглядом. Спеціальні „народні дозорці“ стежать навіть за тим, як витрачають молоко.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1933
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917—authorized July 31, 1918.
Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Потреба рішення і рішучості

Від жовтня 1962-го року, коли президент Діан Ф. Кеннеді виявив рішучий опір перепачуванню більшовицьким на Кубу далекосяжних стратегічних ракет, американська законодавча політика ступила шляхом неясності і половинчатих засобів. Хитання і тактика "крок вперед — два назад" проявилась у відношенні до Куби, де повинні перебувати совєтські війська, чи у відношенні до "нейтральних" держав, у яких палять американські бібліотеки і опудала "Дядька Сема" — символ ЗДА, у відношенні до комуністичного перевороту на Занзібарі, звідки видалено американського консула, у відношенні до Конга, допомога якому не злізнула була розпалюваного комуністами повстання. Рішення збудувати морську флоту з атомовими ракетами покладено під суцільно аналіз докостерень з боку нового британського соціалістичного уряду та опозиції французького президента де Голля — на превелику радість Москви. Але найскрашніше ця нерішучість і неясність проявляється у відношенні до Південного В'єтнаму і цілого азійського Півдня.

Війна у Південному В'єтнамі проти комуністичних партізанів коштувала Америці по мільйонів доларів денно, тепер ці кошти зростають подвійно. Втрати американських військовиків за офіційною, найбільш оптимістичною статистикою досягають півтисячі. А вислід такий, що ситуація на фронтах воєнному і політичному шораз гіршає. Колишній віце-президент Річард Ніксон заявив недавно, що від невідомої катастрофи може врятувати тільки енергійний виступ проти Північного В'єтнаму і комуністичного Китаю. Ніксон признає, що це було б сполучення з ризиком війни проти комуністичного Китаю, але стверджує, що це було б менше ризиків від ризика катастрофи — опанування комуністами всієї південної Азії.

Визід до Північного В'єтнаму Косігіна, маршала Вершини і інших совєтських воєначальників казав на те, що Москва рішуча дати, у суперництві з Пейпінгом, масову допомогу в'єтнамським комуністам — проти Америки. Єдиною американською відповіддю повинна бути рішучість, яка не боїлась б ризика в обороні інтересів Америки і вільного світу. Тільки таким способом можна піднести значно захитаний престиж в очах союзників, "нейтральних" та ворогів, і врятувати — мир. І напакі, хиткість, нерішучість і половинчаті засоби завжди тільки підривають престиж держави, підбавляють агресорів, аналізують диктаторську капітуляцію або — війну.

Ювілей Уласа Самчука

Цього, 1965-го року припадає 60-річчя з дня народження видатного сучасного українського письменника Уласа Самчука. Водораз із дим автор таких широковідомих і в країю й на еміграції творів, як "Марія", "Волинський" і "Ост", відзначає 40-річчя своєї літературної діяльності, свого служіння українському слову.

Багатостороння творчість Уласа Самчука — його романи, повісті, нарис і спогади — це не тільки такі чи інші літературні сюжети, мотиви й постаті. В усіх його писаннях живо й безпосередньо відтворена сучасна письменникові українська дійсність. Уся його творчість це мистецький образ життя й буття українського народу в різні періоди останнього півстоліття. В повісті "Гори говорять" представлено відображення Закарпаття, в "Марії" й "Кулаку" автор виводить постаті мужніх українських селян і селянок років української революції і перших років під совєтською окупацією, у "Волинському" дає широкую картину українського життя на Волині між двома війнами, в перших двох частинах "Осту" і в "Чого не гоїть вогонь" змальовані роки другої світової й визвольної боротьби УПА. З того погляду творчість Уласа Самчука це красномовне свідчення про його глибоку, органічну єдність із народом, з українцями, писати про яких він вважав і вважав за свій святий обов'язок, або, як це письменник висловив сам: "Хочу бути свідком їх буття, щоб їх стопи не затерлися на цій землі, щоб їх дух не розвіявся в часі і просторі".

Вшановуючи ювілей нашого заслуженого письменника, у Торонто, де він живе, створився під патронатом українських наукових товариств НТШ й УВАН та Об'єднання Українських "Письменників" "Слово" громадський комітет із конкретним завданням — перевидати його три томовий роман "Волинський" і допомогти видати третій том, "Ост". Звернення комітету до українського громадянства в цій справі проголошено в українських часописах у вільному світі. Треба сподіватися, що на цей заклик широко й жертвенно відгукнується вся українська спільнота поза межами України, уступуючи цим важливій творчій Уласа Самчука широким колам читачів і даючи самому письменникові змогу збагачувати і далі свою літературною працею українську літературу й культуру.

Роман Савицький, мол.
ПРЕМ'ЄРА ФІЛЬМУ
"ШЕВЧЕНКО У ВАШИНГТОНІ"

17-го січня в Нью-Йорку, а Який з правдивий критиками, "Фешен Інституту" при 24-й для зирядного оцінюванню, уперше публічно висвітлено кольоровий фільм з Шевченківських сваткуваннях у Вашингтоні, накручений на замовлення Комітету Пам'яті Шевченка, Продюсерів і режисер — Ю. Тамарський; співрежисер — С. Новицький; оператори — Ю. Тамарський, С. Новицький, Я. Кулинич; ін.; автор коментаря — Л. Полтава; директор — М. Франчук; звукозапис — В. Змії і ін.

"Шевченко у Вашингтоні" — це відбілює і відгомін урочистостей посвячення площі у вересні 1963 р. та історичного дня 27 червня 1964 року. Преса вже докладно поділяла зміст фільму; оспівують його офіції й летючки. Висловлюють тут лише кілька думок, які хвилюють, в надії, що читач, читач, читач...

Комуністична пропаганда в ЗДА

Мова тут не про пропаганду американських комуністів, а про присилання сюди масово з-поза залізної заслонки комуністично — пропагандивної літератури. До самого лише Нью-Йорку приходить щомісячно приблизно півтора мільйона комуністичних пропагандивних посилок. Засилається ними не тільки коледжі та університети, редакції студентських часописів, робітничі спілки, організації молоді й публічні бібліотеки, але й приватні особи, між ними наших громадян. Друкується та пропагандивна макулатура різними мовами, виключно з есепером, здебільша в Східному Берліні.

Коли такі комуністичні посилки стали масовим явищем і породили обурення більшості жерти тієї "духовної опії" більшовиків, Уряд запровадив частинну контролі імпортованої пропагандивної і підривної літератури. Поштові станції почали залипувати окремих громадян, чи вони бажали отримувати такі посилки, чи дають дозвіл на них. Таке уповноваження дістали Секретаріат Скарбу і Генеральний Поштоматер у 1948 році.

За президента Кеннеді в 1961 році це розпорядження скасовано, але Конгрес привернув його в 1962 році. Однак у листопаді минулого року Апеляційний Суд п'ятої округи в Сан Франсіско, у Каліфорнії, покликавшись на Перший додток до Конституції, прихилився до скарги якогось Лайфа Гайльберга, нового імігранта з Бельгії, що навіть не громадянина ЗДА, і вирішив, що всі посилки з-за кордону мають допускатися у "вільному суспільстві".

Американський Уряд вчинив відклик до Найвищого Суду, вирішення якого буде в цій справі остаточне. Існує острах, що Найвищий Суд, який свій лібералізм і принципіву оборону буває Конституції, виявив у кількох рішеннях в користь комуністичних і атеїстичних позовників, також у цій справі послухався радше Лайфа Гайльберга і затвердив таке ліберальне і принципове свободоблюбне становище суду в Сан Франсіско.

Відомо, що комуністи використовують демократичні свободи і "борються за них", щоб підірвати та нівецьні демократію. Класичний приклад з огією імпортованою пропагандивною заразою. Суд у Сан Франсіско покликався на Перший додток до Конституції, який гарантує свободу преси і слова. Але американський "Біл ов Райтс", оця американська Хартія Свободи, що зобов'язує від 15 грудня 1791 року, був схвалений для американців, а не для московських комуністів задля підняття моралі і свободи на американському ґрунті!

Запевнення московських комуністів права присилати сюди мільйони посилок підривної літератури й напастувати нею американським громадянам нагадує постанову Найвищого Суду про "протиконституційність" молитов у школах з увагою на атеїстів, але із знущаннями тих, що хочуть молитися.

Чи буде Український Патріархат?

Сьогодні, коли вже масмо Кардинала Йосифа, зовсім опирає питання, що від двох років нуртує в нашому українському суспільстві: "Чи буде Український Патріархат?"

На жаль, серед ширших кіругів нашого громадянства (а навіть і серед духовних кіругів!) найменування Митрополита — Ісповідника Верховним Архиспокопом не стрінулось із належною оцінкою та інтерпретацією. Були навіть гоги-и в такому тоні: "Сподівались ми дістати свого Кардинала або Патріарха, а дали нам: тільки якогось Верховного Архиспокопа...". Неповіформальність про істоту гідності Верховного Архиспокопа стала причиною і джерелом різних непорозумінь серед деяких кіругів нашої суспільності. Нервови та емоційно незрівноважені одиниці й середовища стали видивити різні застереження про те, чому Ватикан не хоче зрешти Митрополита — Ісповідника Патріархом, а із самого Митрополита — Ісповідника апали оскарження у зв'язку з його бажанням повернутися в Україну після закінчення Вселенського Собору, як теж у зв'язку з його відвідуваннями совєтської амбасди з нагоди жовтневих святкувань в 1963 році. Описі до існуючих непорозумінь в справі Патріархату додочислось нове непорозуміння, яке викликала акція збирання підписів під петицією за Український Патріархат на руки Папи Павла VI.

Не хочемо на цьому місці розглядати всі ці непорозуміння. Хочемо тільки підкреслити, що неповідомленість, брак знання підставових понять церковного права, а далі незнання історії і цілої проблематики Патріархату серед тих, що стали видивити чи ангажуватися будь-як у справі Українського Патріархату — все це спричинило непотрібні квати, полеміки, оскарження і підозріння, яких жертвою ставали найвищі церковні Достоїнства: Папа, Митрополит — Ісповідник та інші наші Єрархи. Замість видивити справу Патріархату для України за попереднім дозвільним усіх наших духовних і світських, наукових та громадських, головню ж компетентних чинників, у нас — українців на еміграції — проблема Українського Патріархату стала розглядатися під кутом інтересів не всього українського народу і добра Української Церкви в майбутньому, але під кутом такої чи іншої політичної групи, середовища (такої чи іншої спаріж, митрополії), такої чи іншої "орієнтації". І в дусі такої церковно — політичної розгубленості, неясності, баламутності чи претенсійності — на жаль — були зрадаговані деякі заяви, петиції, статті, меморіали, а то й "офіційні стейтменти" в справі Українського Патріархату, які всі разом представили нашу українську еміграцію в найвищих колах Католицької Церкви не зовсім у доброму світлі.

НАРДИНАЛ ЧИ ПАТІРІАХ?

(Увага про гідності Його Еміненції Кардинала Йосифа)

На жаль, серед ширших кіругів нашого громадянства (а навіть і серед духовних кіругів!) найменування Митрополита — Ісповідника Верховним Архиспокопом не стрінулось із належною оцінкою та інтерпретацією. Були навіть гоги-и в такому тоні: "Сподівались ми дістати свого Кардинала або Патріарха, а дали нам: тільки якогось Верховного Архиспокопа...". Неповіформальність про істоту гідності Верховного Архиспокопа стала причиною і джерелом різних непорозумінь серед деяких кіругів нашої суспільності. Нервови та емоційно незрівноважені одиниці й середовища стали видивити різні застереження про те, чому Ватикан не хоче зрешти Митрополита — Ісповідника Патріархом, а із самого Митрополита — Ісповідника апали оскарження у зв'язку з його бажанням повернутися в Україну після закінчення Вселенського Собору, як теж у зв'язку з його відвідуваннями совєтської амбасди з нагоди жовтневих святкувань в 1963 році. Описі до існуючих непорозумінь в справі Патріархату додочислось нове непорозуміння, яке викликала акція збирання підписів під петицією за Український Патріархат на руки Папи Павла VI.

Не хочемо на цьому місці розглядати всі ці непорозуміння. Хочемо тільки підкреслити, що неповідомленість, брак знання підставових понять церковного права, а далі незнання історії і цілої проблематики Патріархату серед тих, що стали видивити чи ангажуватися будь-як у справі Українського Патріархату — все це спричинило непотрібні квати, полеміки, оскарження і підозріння, яких жертвою ставали найвищі церковні Достоїнства: Папа, Митрополит — Ісповідник та інші наші Єрархи. Замість видивити справу Патріархату для України за попереднім дозвільним усіх наших духовних і світських, наукових та громадських, головню ж компетентних чинників, у нас — українців на еміграції — проблема Українського Патріархату стала розглядатися під кутом інтересів не всього українського народу і добра Української Церкви в майбутньому, але під кутом такої чи іншої політичної групи, середовища (такої чи іншої спаріж, митрополії), такої чи іншої "орієнтації". І в дусі такої церковно — політичної розгубленості, неясності, баламутності чи претенсійності — на жаль — були зрадаговані деякі заяви, петиції, статті, меморіали, а то й "офіційні стейтменти" в справі Українського Патріархату, які всі разом представили нашу українську еміграцію в найвищих колах Католицької Церкви не зовсім у доброму світлі.

На останній Сесії Вселенського Собору було вирішено (в рамках схеми про Східні Церкви), що кожній Східній Церкві (в тому на першому місці нашої Української Церкви!) належить Патріархат. Практичне здійснення нових Патріархатів Вселенський Собор передав рішенням Римського Архисрея. Це значить, що Римський Архисрей з компетентності створити Український Патріархат, а до цього він вже зробив перший крок, коли, проголосуючи Митрополита — Ісповідника Верховним Архиспокопом (23 XII 1963), признав йому і Галицький Митрополіт статус Патріархії. Це далі значить, що ми вже масмо наречення — номінація на нашу Патріархію! Тепер тільки йдеться про саме проголошення Українського Патріархату та про визначення загальної його церковної юрисдикції. А тому, що осілок Українського Патріархату з тепер у СССР, то сама політична обременість вимагає, щоб справу створення Українського Патріархату трактувати обережно, оглядно, з великим дипломатичним хистом та з холодним спокоєм. Очевидно, що Апостольська Столиця бере до уваги теперішню ситуацію: церковно — національно-

політичну українського народу, і мабуть ледве чи буде слухатися "порад" деяких наших політиків. Ідеться головню про те, щоб ми, українці, необережністю і необдуманою наших виступів не ускладнили справу Українського Патріархату!

Справа Українського Патріархату з задоволенням, запевняє, щоб і трактувати як інші явища нашого будня. Тому треба кінце, щоб у цій важливій справі найперше між нами самими запанувала одностайність, щоб ми самі вили договорилися в цій справі, а головню, щоб не виключали з тієї справи теж голоси наших православних братів, які в справі Українського Патріархату не менше заінтересовані, ніж ми, українці — католики. На жаль, справа нашого українського православного — католицького діалогу мало що зрушилась з мертвої точки. Ось і тут велике завдання для наших духовників, науковців, істориків, культурних і громадських діячів, щоб могли вони знайти спільну платформу в такій важливій справі, якою є Український Патріархат.

(Київ)

ВІД РЕДАКЦІЇ:

На цьому закінчуємо серію статей о. д-ра Мелетія М. Солов'я, ЧСВВ, на превеликому тему Українського Патріархату, зв'язану з найменуванням Митрополита-ісповідника Йосифа Сліпого на Кардинала. Автор цих статей, базованих на глибокому знанні історії нашої Церкви та її канонічного права, передаючи їх до друку ласкаво погодився відповідати на запити, що їх могли б мати читачі на теми, затронуті в цих статтях. Запити можна скеровувати до редакції "Свободи" або безпосередньо на адресу Автора: Rev. M. M. Solovey, O.S.B.M., 22 E. 7th Street, New York, N.Y. 10003.

але творці пам'ятника і площі такі заслужили собі на гарний "клявз-ав".

Фільм триває 55 хвилин, але міг би тривати дещо довше і не втратити на ефективності. А з поміччю невикористаних фондів будови пам'ятника неважко було б тепер реалізувати фільм про діячів культури. Тому хочемо врити, що творці фільму "Шевченко у Вашингтоні" не припиняють співпраці.

Значення терміну "техніка" не треба обмежувати проблемами гостроти образу і аскрації звуку. Добра кінематехніка в найширшому розумінні, мас реалізувати всі ідеї, завданні фільму і успішно передавати їх публіці. Поза одним-двома моментами, рівень техніки фільму "Шевченко у Вашингтоні" — високий. Система знімання багатьма камерами і остаточне дублювання фільму системою АБ вбули у нас, на жаль, не практикуються, і тому у фільмі "Шевченко у Вашингтоні" треба особливо вітати цю, до речі, евридичну методу професійної роботи. Дуже добре збалансовані і цікаві кадри, якручені з середньої і близької віддалі. При масових сценах бракує т. зв. "лонг шат". Монтаж настільки вдалий, що пересічна людина на фільм побачить і почує у 2-3 рази більше, як наочний свідок подій у Вашингтоні.

Звук фільму складний і бездоганно виконаний. Коментар, музичний супровід, звукові ефекти і діалоги взаємно себе доповнюють. В принципі можна мати застереження відносно хорового співу на тлі говореного коментаря, але у фільмі ці моменти награно з добрим відношенням населення поодиноких звукових доріжок і з участю дуже "фоногенічного" диктора. Оригінальні звуки, записані на місці як ритмічні кроки юнацтва, бубни, команди, шум народу, додали незмірно до реалізму переданих кадрів.

На відкритті пам'ятника офіційного представника України не було, але в музичному супроводі фільму беруть участь кращі ансамблі Києва і Львова. Більшість творів звучить, мабуть, уперше з кіноплівки: Людвигівські кантати "Кавказ", "Заповіт", Лисенків кантати "В'ють пороги", "Радуйся, ниво", М. Коляченко "Українська симфонія" і ін. Всі твори добре викона-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ КОНТАКТІВ З ВИСЛАНЦЯМИ МОСКВИ

Дискусія про зустрічі з підсовєтськими українцями зводиться до одного питання: зустрічатися, навіязувати з ними контакти чи ні?

На це питання повинні дати ясний відповідь наші офіційні діячки, наші організації з офіційним порозумінням. Це питання не повинно залишатися невирішеним, відповідь мусить бути визначна і рішуча. На щастя, так задіялась на це поважна більшість нашої громадянства. До цієї справи треба підійти спокійно, без лайок, бо це наш спільний фронт супроти спільного ворога.

Пригладуючись подіям в підсовєтській Україні, треба ствердити дві речі.

На Україні відбувається щораз більший натиск на всі прояви українського життя та безогляда боротьба за душу української молоді. З другого боку такі, на перший погляд, незрозумілі потягнення, як азовлення нашого Мученика Митрополита Сліпого, заява підсовєтських українських учених і письменників в справі

Ми ще вповні не оцінюємо факту, якою великою є наша сила. Але Москва знає про це. Вона її боїться. Вона бачить вислід праці українців у цілому світі. Вона бачить більше. Український народ це відомою починає відчувати свої великі можливості. Господню ціль у тім націм розсіляння.

Отже ціль її зломити цей фронт за всяку ціну. Завсучас. Найменший вплив у мурі має своє значення, відірвався цілком, поволодень розколює. Зустрічі, контакти з українською еміграцією, а особливо з молоддю, мають це на меті.

Як Москва буде це використовувати, не знаємо. Але знаємо напевно, що ціль її — роз'єднати українську еміграцію, впливати на молодь навіть за прикладом старших, і то знають підсовєтську дійсність.

Наша молодь не бачила підсовєтської дійсності. Вона наражена на забламування дивною часом американською політикою, наражена на асиміляцію. Її частина свідомі і патріотична, але може призадумуватися, більшість байдужа і може зле зрозуміти такі контакти.

А хто буде приїждити з України? Напевно вибрані, завазяті, модерні москвофіли — комуїсти, і для їх прикриття — українці, які мусять мовчати або говорити так, як їм накажуть.

Небезпека з цих контактів для нас велика — неофіційне признавання совєтської України, дезорієнтація серед української еміграції, а головню, молоді, негода і сварка між поодинокими організаціями.

Прикладом єдиності фронту супроти Москви була відповідь ученим і письменникам з підсовєтської України в справі їх участі у відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні. Відповідь, гідна нашого великого народу.

Так само тепер відповідь повинна бути спільною, ясною і розумною в такій важливій справі, як контакти з підсовєтськими українцями.

С. Феєв.

ЛІХО ВІД СВОІН

Українська еміграція — це сіль в оці Москви. Тому вона намагається нас всіляко спаралізувати чи розколоти, на цей раз придумавши т. зв. культурний обмін. Хіба Москва дозволить нашим знаним культурним діячам відвідати Україну і вільно виступити із своїми поглядами, скажімо, в Києві, хоч б й за круглим столом? Дозволяти вільно поширювати нашу еміграційну літературу?

Червоні окупанти України намагаються якнайменше про українських емігрантів згадувати, створюючи враження, ніби ми не існуємо. А коли вже шила в мішку не втаїш, тоді пишуть про нас із глухом та кпинням.

Пригладую, один киянин, ше в Європі розказував, як перед

ні, добре награні і коректні старовані з образом, Шевченку немов бачить і чус, як пі його власні слова маршують різні покоління українців Америки — маршують пі музику, виконану різними поколіннями України.

Фільм "Шевченко у Вашингтоні" — новий стандарт для майбутніх українських документальних фільмів на еміграції.

другою світовою війною українська совєтська делегація повернулася з паризького конгресу культури. До київської опери скликано громадян, щоб послухали про враження привезені з того конгресу. І там Олександр Корнійчук просто глумився з українськими емігрантами. Він розказував, як з Павлом Тичиною і ще з кимось по дорозі зупинився в Празі. До нього ніби-то підійшла якась українська емігрантка та й запитала: "Скажіть, будь ласка, чи в Києві є Хрещатик?" Отакі, мовляв, вони ці емігранти!

Другий випадок, про який говорив той киянин, показує, що московських червоних націоналістів обурює, якщо українські емігранти залишаються вірними Україні. Під час окупації західних земель України в 1939-му році письменник С. Журавич, вернувшись із відвідин у Львові, на одному зібранні у Києві ділявся своїми враженнями. Його, між іншим, спитали, хто з письменників залишився у Львові? Він перелічив деякі імена, а про одного з найбільших наших поетів поза межами батьківщини з люттю сказав: "А Маланюк утік до Варшави!"

Чисті руки українських емігрантів — запорука нашої сили і нашого успіху. Лихо, завдане нам Московію, страшенно. Але це страшніше те лихо, яке ми знаємо від своїх, в даному випадку від тих зустрічей за "круглим столом". Античний грецький байкар розказував про лісорубів, що кололи дуба, роблячи з нього го клинки. Пригладую, що сказав дуб? Він сказав: "Я лаю не так сокиру, що рубас мене, як клиння, витесане з мене".

Люди українського роду, які йдуть до "круглого стола", певно йдуть з доброю надією, а по суті діють неосвідомі: вони, як те клиння, витесане з дуба, допомагають розколювати самий дуб.

Іван Михайлюк
Лівінгстон, Н. Дж.

НА ТАКИХ ЖДЕ ЛОНЕ. ВОЛЕНА БАТЬКІВЩИНА

У "Свободі" з 22 січня розміщено статтю по. Окопного "Про опіку над здоров'ям", в якій він спростовує допис учня 8-ої класи М. Лівчака.

З п. Окопним я погоджуюся щодо соціального забезпечення, але не можу погодитися, коли він запитус юнака, чи відомо йому, скільки Семуел Гампер заробляє і кого підтримує. Як мені відомо, Семуел Гампер забезпечує і помер ще 1924 р. Отже тепер він нічого не заробляє і нікого не підтримує.

А це більше мене вразило те, що юнакові казали, будучи він підписав кимось написаного листа. Коли я прочитав у "Daily News" з 6 січня допис "Right to Work" під тим самим ім'ям і призвищем, а опісля допис у "Свободі" з 27 січня ч. про теорію Кейнса, це мене переконало, що учень 8-ої класи М. Лівчак є автором своїх дописів.

На мою думку, цей учень дав наочний доказ нашої молоді і нашим батькам, що, побачив англієцької мови, можна добре вивчити і свою рідну мову. Тому нам треба піддержувати на дусі таких молодих людей і додавати їм охоту до дальшої праці над собою. Поневолена наша Батьківщина на таких жде!

С. Бабяк

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Ліся я поля —
невольничу Волинь —
Вона з дитинства
зімряла, сходилла,
І доля чи не доля,
як полнина,
Зродила спів —
і зброя і сила!

Сам Бог, мов дав нам
той пісний дар,
Як благодінь
підійняв над нами
Угору, вгору.
До небесних шмар,
Що землю кроплять
щедрими дощами...

Кропять, дощі! Ростіть,
ростіть жито!
Нехай хвилює
поле колосково!
Пі засія —
Пі зліта думка!
Висока думка
і вогненне слово!

МІКОЛА ЦЕРБАК
Ньюарк, Н. Дж.

СВОБОДА **SVOBODA**
Subscription Rates: One year \$32.00; six months \$18.25; three months \$9.25—Jersey City & Foreign Rates: One year \$34.00; six months \$19.50; three months \$10.00. For USA members monthly \$5.

Мирон С. Куропас

„ДЕ Є НАША МОЛОДЬ? КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ РУНДИ“

(2)

Це не повинно було бути аж так важке, тим більше, що моя стаття появилась в англомовному додатку „Свободи“.

Показавши, на мою думку, три суттєві питання, я залишив їх відкритими для дискусії. Я сподівався, що з дискусії, яка розвинулася над моєю статтею, виринуть якісь лєнші думки про наш майбутній шлях. Я ніколи не намагався подавати „магічну“ розв'язку всіх наших проблем, хоч деякі з моїх критиків намагаються на тому, що я так повинен був зробити. Я просто хотів поставити декілька сміливих питань, показати деякі факти, базовані на авторитетних джерелах і піддати одну із можливих розв'язок. Частина розв'язки могла прийти як наслідок сумлінного і глибокого розгляду в пресі.

На жаль, зайво й згадувати, не з'явилось навіть тієї тої, чого я сподівався. За винятком одного дискусувача, ніхто не ставив навіть зайняти становище до моїх питань. Ніхто не подав жадних джерел. Замість передискутувати порушену проблему в поважній, інтелектуальній формі, мої критики писали про мої особисті кваліфікації, знання молоді, нехті до старої генерації, нехті до нової імміграції, дискусію лєволяність проф. Мамчура до України, про бездоганну нову імміграцію, про сина ген. МекАртура, Віноста Черчилля, ген. де Голля, про Українську Повстанську Армію, УСС, Коновальця, українську молодь в Галичани в 1920-их роках, Бавлеру, Ребета, плавство еліту, свободну волю і дарвінізм.

Що гірше, мало-хто з критиків заважав собі трудно цитувати мене правильно (перший принцип раціональної дискусії), пишучи рідше про те, що він думає, що я написав, або про те, в що люди мали б повірити, замість про те, що я дійсно написав.

Очевидно, кожний має право на власну думку. В писаних відповідях, однак, критик повинен бути лєволяний до оригінального наміру автора, якого він критикує. Неправильно подати цитату і на її основі критикувати автора за щось, чого він ніколи не сказав, не тільки є безвідповідально, але часто може стати злостивістю.

Починаю з Лєси Храпливої. Передусім, що вона каже, що я думав, згідно із нею:

(1) „Автор ставить твердження, що сучасна українська молодь у нових країнах поселення, виховуючись серед

вільна думка втрапить повністю можливість існування на рідних землях, а тим самим відповідальність еміграції за долю і удержання життя всього народу степенується до безконечних величин“.

Це зрозуміло, що панна Храплива, нова іммігрантка, могла б бажати зигнорувати здобутки старої імміграції. Зрозуміло теж, що панна Храплива, в своєму ентузіазмі для стану нової імміграції, могла вибрати ігнорування всієї наукової доказовості про щось, протилежне і вірніше, що нова імміграція ніколи не підпадає асиміляції. Особисто я вірю, що твердження панни Храпливої „ми с тут 15 років, і ми все ще не зникли“ („Америка“, вересень 15, 1964), говорить само за себе.

Що є таке 15 років? Стара імміграція і багато її синів та дочок не зникли після 70 років. Незрозуміло, однак, ствердження, що д-р Мамчур не знав про те, що Україна буде окупована, або що завдання української імміграції після другої світової війни будуть більшими. Україна була окупована в 1920 році, а д-р Мамчур написав це в 1936 р. Що більше, стара імміграція не тільки усвідомлювала зобов'язання до Рідних Земель, вона їх виконувала! Наша стара імміграція збудувала 553 українські церкви перед 1937 роком. Поміж 1886 і 1936 засновано 79 українських часописів в Америці. Уже в 1935 р. курси української мови велись офіційно на Колумбійському університеті. В часі між 16 липня 1932 р. вісімнадцять радіостанцій на терені ЗДА надавали 123 українські програми. Об'єднання, українсько-американська організація, заснована після першої світової війни, вислала 254.266.68 дол. українцям в Європі за перші 13 років свого існування. Поміж 1930 і 1934 роками Український Хор в Школу брав участь в щорічних музичних фестивалях чотири рази, здобувши три рази перше місце, а раз друге. Уже в 1912 р. українська делегація була прийнята в Вашингтоні президентом Тефтом. В 1918 р. спеціальним Актом Конгресу визначено Український День в цілій ЗДА і українці збирали майже 150 тисяч доларів протягом одного дня! Під час другої світової війни хто як не стара імміграція організувала Український Допомоговий Комітет, який допоміг багатьом тисячам українців.

А гляючи на синів і дочок цієї імміграції. Де вони? Чи не факт, що більшість українських православних і католицьких священників належать до другого покоління? Чи не факт, що численні працівники УНС, УРС і „Провидіння“ народжені в Америці? Українська Православна Ліга, Ліга Української Католицької Молоді, Ліга Української Молоді Північної Америки складаються передусім з тут народжених! Численні керівні особи УККА так само, як члени найвищих рад УНС і УРС, є українцями з другого покоління. Нарешті, чи не беруть українці, тут народжені, участі в житті українських громад таких міст Пенсильнії, як Оліфант, Ембрідж, Карнегі і інших?

Важко зрозуміти, чому панна Храплива зигнорувала ці факти.

Рівень дискусії, започаткований панною Храпливою, був продовжений пп. Мацьковим і Василюшином. Обидва панове сперли свої статті на речах, яких я ніколи не сказав, а потім писали про справу, що мали мало спільного з нашою проблемою.

(Продовження буде)

(2) Галич, Василь, Українці в ЗДА, Юніверсіті ов Шингао Пресс, Шингао 1937, стор. 105.

3) Там же, стор. 112.

4) Там же, стор. 131.

5) Там же, стор. 132.

6) Там же, стор. 83.

7) Там же, стор. 137-138.

8) 40-літня Ювілейна Книга УНСОюзу.

9) Там же.

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ“, Ньюарк — Айріш Ам. СК, одні із чотирьох змагань п'ятого вечора сімкового футбольного турніру, відбудуться в п'ятницю, 5-го лютого, о год. 8:30 вечором у залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. Початок змагань, в яких гратимуть ще три інші пари: Скате Ам. — „Молфетта“, Гобокен ФК — „Петерсон Доверс“, Галедон СК — Мадярський СК, визначений на 8:00 годину. Січовики мають другі змагання вечора.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШІСТЬ УСЦАК

Українська Спортова Центральна Америки і Канади влаштує 21 лютого лещетарські першості чоловіків і жінок у конкуренції з італійською комбінацією. Змагання відбудуться в Mont Blank, St. Faustine, Quebec, Canada при гайнею ч. 11 у віддалі 65 миль від Монреалю на північний захід. Регістрація учасників і лєвовання місць відбудуться в суботу, 20-го лютого вечором в готелі Le Montaguard, St. Faustine, Quebec. Організатором змагань є Карпатський Лещетарський Клуб з Торонто. Карпатський Лещетарський Клуб в Нью Йорку організує прогулку змагунів і гостей на ці першості. Автобус має би вийти з Нью Йорку (біля УНДому) о год. 7 вечором в п'ятницю, 19-го лютого, а поворот до Нью Йорку запланований на понеділок вечором біля півночі. З 3-го лєвошення прийматиме п. Роман Навроцький, 20 Whitman Ave., Islip, L. I., N. Y. Tel.: 581-7352 (Code 516).

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ШІНКАГО

„Лєви“ — „Бліскавіця“ 5:1
„Крилаті“ — Литовський СК 0:2
Шингао, 31-го січня. — В п'яту неділю турніру припадуть „Лєви“ наїєслабша дружина Першої Дивізії. Переконаливою перемогою над „Бліскавіцею“ закріпилися „Лєви“ на вершці показника з точками 9:1 і відношенням воріт 14:3. „Лєви“ наступують на п'яти в показнику мексиканців дружини „Таннерс“ з точками 8:2 і Мадярський СК з точками 7:3. Після п'ятого круга турніру виглядає, що „Лєви“ стануть чемпіонами і здобудуть цим право на вхід до Вищої Дивізії, а з ними одні із згаданих дружин, яка закінчить турнір на другому місці. В дружині „Лєви“ заграв перший раз від 1959 року Володя Ліонаторвич, який був змагуном „Крилаті“ в останньому сезоні. Володя став героєм дня, здобувши для „Лєви“ тріс воріт, треті, четверті і п'яті. 1-ші ворота стріли для „Лєви“ вже на 1-й хвилині гри Ного з подачі Батисти, а автором других був Батиста, якому подав м'яч з вільного Ного. Спочатку другої половини, при стані 2:0, поляки здобули однієї ворота. Склад „Лєви“: Банах, Елішевський, Бульба, Полхочович, Ного, Батиста, Стаховський, Ліонаторвич і Козій. Судював ці змагання Давіквіст.

Українська хроніка

● Доповідь д-ра Всеволода Голубинського на тему „Українське міське співіснування між ЗДА і СССР“ відбудуться в Клубі Крутого Стола у Нью Йорку, в залі Вілліс Меморіал Блуд при 20 West 40-й вулиці в п'ятницю 5-го лютого о год. 7:15 вечора. Після доповіді — дискусія.

СИМОН ПЕТЛЮРА

„СТАТТІ, ЛИСТИ, ДОКУМЕНТИ“

У книжці виділені статті Симона Петлюри, друковані від 1902 р., відозви, накази, телеграми рр. 1917-1920 підписані ним, листи, з яких понад тридцять друкуються вперше. Також подано матеріали до біографії праць Симона Петлюри.

Книжка видана на добром папері, має 480 ст. великого формату, 9 ілюстрацій.

● Ціна книжки \$6.00, в гарній полост. оправі \$7.00. ● Замовляти: SVOBODA — P. O. Box 346 — Jersey City, N. J. 07303

Сумівські „Крилаті“ програли другі підрад змагання в цьому турнірі, впали на 8-ме місце 1-ї Дивізії та втратили надії здобути в цьому турнірі 1-ше, чи 2-ге місце. Що більше, щоб не вилетіти з наступного турніру в залі „Крилаті“ треба постаратися зайняти принайменше шосте місце. Воріт „Крилаті“ Роман Куць боронив добре, але ні його гра, ні участь в дружині Терлецького (б. змагуна „Лєви“), ні нового змагуна Мацана з Бельгії не допомогли „Крилаті“ вибороти хоч одну точку.

Честь сумівських футболістів врятували „Криленята“, які перемогли у показових змаганнях доросту однокласників „Швабен“ вислідом 2-1. Стрілком обох воріт для „Крилаті“ був Володимир Басараб. Визначився в змаганнях воротар доросту „Крилаті“, Іван Мартин, який оборонив карне на одну хвилину перед кінцем зустрічі.

Петро Головатий

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ“ — „ПЕТЕРЗОН ДОВЕРС“ 3:2

Петерзон, 29 січня. — Четвертий вечір сімкового турніру Ліги „Шейфера“ пройшов для „Ч. Січі“ успішно. Наші футболісти показали гарну гру, здобувши важливу перемогу з фаворитом, який був висушений на друге місце таблиці.

Першого голя для січовиків здобув Силник з подачі Каздоба, в 6-й хвилині. Хвилину пізніше італійці вирівняли 1:1. В 12-й хвилині петерзонці амло використали вихід м'яча з бічної лінії і здобули ведення 2:1.

В другій половині італійці втомиліся і не змогли вже дорівняти кращій технічно „Ч. Січі“. Двадцять хвилин гри принесла січовикам вирішну ююю голь, якого здобув дебютант цього турніру Данило Хромовський з гарної подачі Силника. Переможні ворота зустрічі здобув знову Хромовський на дві хвилини перед закінченням гри. Були ще найгарніші і найбільш емоційні змагання вечора, в яких наших футболістів ентузіастично оплескували численні наші і чужинські глядачі. В листку „Бюлетеня“ Ліги „Шейфера“ відзначено 3. Силника, Дж. Тонера (Гобокен) і Н. Стала (Петерзон Доверс), як найкращу трійцю змагунів з усіх чотирьох доі відбутих змагань. Склад „Ч. Січі“: Саврин, Каздоба, Янг, Блек, Силник, Хромовський, Нестеренко, Воробець і Сольчаник.

Імні висіди змагань цієї п'ятниці:

Гобокен — Скате Амерікенс 3:2
Мадярський СК — Молфетта 4:2
Галедон — Айріш Амерікенс 3:3

СТАН ПОКАЗНИКА ТУРНІРУ:

Гобокен ФК	7:1	9:3
Мадярський СК	6:2	11:8
Петерзон Доверс	5:3	11:6
Чорноморська Січ	5:3	10:8
Айріш Амерікенс	4:4	7:7
Скате Амерікенс	3:5	5:6
Галедон СК	2:6	5:12
Молфетта СК	0:8	4:13

О. Твардовський

НОВІ УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ШАХІСТІВ

Цілий ряд українських майстрів шахових завойовують гарні місця і славу на американських турнірах. Минув

осени проф. Степан Попель здобув перше місце в турнірі „Мишиген Опен“, в якому він був багаторазовим чемпіоном. Одним із найактивніших українських шахістів є Іван Теодорович з Торонто, який в 1964 році розіграв близько сто турнірів партій. В цьому році він вийшов переможцем турніру „Гейтвей Опен“ в Пітсбургу. „Фолле Сіті Опен“, та поділився з трьома іншими суперниками при рівності точок першими чотирма місцями в першостях стейту Нью Йорк. В Шингао здобувся гарних успіхів молодий майстер шаховий Оспі Пундлі, який зайняв у першостях стейту Лаліной друге місце.

У відкритому мистецтві Америки в Бостоні, де брало участь 229 шахістів, змагалися теж два чільні українські майстри Іван Теодорович з Торонто і д-р Орест Попович з Ньюарку, який з ланковим шахів SYACT-Схід і керівником шахової дружини „Чорноморської Січі“. На дванадцять можливих точок д-р О. Попович здобув 8 і 1/2 та поділився через рівність точок з п'яти суперниками місцями 9-14. Іван Теодорович мав 8 точок і спільне з восьмью іншими учасниками 15-23 місце внаслідок рівності точок.

У кваліфікаційному турнірі „Маршал Клубу“ в Нью Йорку, який вважували другим по силі клубом Америки, взяв участь д-р Орест Попович і здобув у ньому перше місце з точками 6 1/2:1 1/2. Перших вісім змагунів цього турніру закваліфікувалися до фіналу, в якому вони вирішать першість, граючи разом із восьмью бушими першунями і віце-першунями „Маршал Клубу“. Цей фінал саме відбудуться в Нью Йорку.

ПІШТКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В НЬО ЙОРКУ

УСК — „Джудіані“ 2:2
УСК — „Блю Стар“ 2:3
УСК — НСК Брукліні 2:1

Нью Йорк, 30-го січня. — В другому вечір турніру НАФ Союзу, спонзорованого Броварями „Балантайн“, футболісти УСК-у Нью Йорк не поправили на багато свого положення в показнику турніру. Після одної виграної, одної нерешеної та одної програної, які це раз доказують, що футбол в залі зовсім інший, як на вільному грині, шістька УСК-у заледви посунулася з останнього на передостаннє місце між десяти учасниками турніру. На чолі таблиці висується Грецько-Ам. СК з точками 9:3 і відношенням воріт 13:5. За ним у близькій віддалі однієї точки стоять футболісти „Н. Н. Готи“ та „Мінерві ПФ“ (8:4) і шістька „Дойчунгарі“ (7:5). Третій і останній вечір турніру відбудеться аж 20-го лютого і в ньому УСК розіграє ще три зустрічі з такими дружинами: „Дойчунгарі“, „Гунгарія“ і „Н. Н. Готи“.

ПЕТЕРСОН ПЕРЕМІГ ЮРІЯ ЧУВАЛА

У боксерських змаганнях важкої ваги, переможцем яких мав би зустрінутися у фіналі за чемпіонат світу цілі конкуренти, бувший двократний чемпіон Флорід Петерсон переміг на точці свого суперника Юрія Чувала. В дванадцятій рундах зустрічі Петерсон, якому вже 30 років, амло атакував і уникав важкої руки 27-річного хрватата з Торонто Юрія Чувала. Боротьбі цих двох претендентів на лаври першуну пригладалося минулого понеділка в залі Медізон Сквер Гарден в Нью Йорку понад 19 тисяч глядачів. Рішальна боротьба за чемпіонат мала б тепер відбутися між Петерсоном і переможцем другої пари претендентів Кессіосом Клемс або Санні Лістоном.

ТАРЗАН, ч. 5382. Король вибирає змагуна!

Зворушення захопило товпу, коли Мугутний наказав п'ятому воїнам виступити вперед.

Збори Відділу Українського Народного Союзу

СУБОТА, 6-го ЛЮТОГО 1965 р.

БРУКЛІН, Н. Я. Місячні збори Т-на ім. В. Хмельницького — 158 Вїдл в залі УНДому при 216-218 Grand St. в 8-й год. веч. Управу просить виплачувати вклади до 25-го кожного місяця. Склад Управи на 1965 р.: Ю. Павчук, предс., Ю. Сокол, місце предс., П. Дубовецький, рек. секр., д-р О. Савицький, фін. секр., П. Корейко і А. Оттенбрайт — тростісти, М. Кіт, В. Костик, М. Сторончук — члени Конгр. Ком. В. Симчичин і В. Шингао — налад. хворих. Заінтересованих забезпечення в УНС звертатися до фін. секр.: О. Савицького, 84 Berry Street, Brooklyn, N.Y. 11211, Phone EV 7-4198. — Ю. Павчук, предс., П. Дубовецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 7-го ЛЮТОГО 1965 р.

ПІТСПБЕРГ, Па. Збори 96 Вїдлу в 2-й год. по пол. в парадальній залі с. Ім. Хрестителя при 7-й вул., С. С. — О. Полатайко, секр.

Праця

• HELP WANTED FEMALE •

ОПЕРЕНТОРКИ
3 досвідом при Single Needle Machine, добра платія, постійна праця. Голоситесь цілий тиждень.

WHITE SWAN UNIFORMS
21 St. Casimir Avenue
Yonkers, N.Y. 914 YO 5-3190

ПОШУКУЄТЬСЯ ЖІНКА АБО ДІВЧИННИ

Яка могла б заопікуватися однокласним хлопчиком. По ближчій інформації просяться телефонувати в Нью Йорку YU 2-7025

Праця

• HELP WANTED MALE •

МАШІНІСТ
1-шо класний або 2-го класний, з деяким досвідом при Swiss Lathes & Turret Lathes. Овертайм і бенефіти. Праця в Richmond Hill.

ELLE ENGINEERING CO.
130-34 91st Avenue
Richmond Hill VI 9-7405

ЧУДО УСУНЕННЯ СИВОГО ВОЛОССЯ

(Для МУЖЧИН і ЖІНОК)
В теперішній час багато сивоголосих фарбують собі сиве волосся, але це значить кожний пізнає, тому що це виглядає на неприродно. Як отже усунути сиве волосся без фарбування? Ось чудодійний рєзультат, що діє по кількох користях. На треба вибрати кожному, жадній жінці, який не брудить, вистачить посмарувати волосся кілька разів ранком і сиває зникає на очах. Не пропустіть цієї одної одної дороги усунення сивих волосся. Шість разів на день на адресу вїзну і просить вислати Вам (\$2.50 поштарени при доставі. Тоді за спеціальним заредаженням Ви можете ужити цілу пляшку на пробу. Якщо будете недоволені способом діяння — можете повернути неужиту пляшку і одержите повний зворот. Шість разів на адресу вїзну.

TRYSAN O., Dept. 801
Peekskill, N.Y. 10567

БЕРЕЖЕНОГО БОГ БЕРЕЖЕ!

— каже народна мудрість.

Ше сьогодні ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ

перед наслідками
► СМЕРТІ
► КАЛІЦТВА
в Українському Народному Союзі!

801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5553

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Литвин & Литвин

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5553

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Литвин & Литвин

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5553

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Литвин & Литвин

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5553

Foreword by Clarence A. Manning. Ukrainian short stories by Luke Luciw. "Lymerivna" by Marko Vovchok. "Little Myron" and "The Education of Hrytsko" by Ivan Franko. "Nature" by Olha Kobylinska. "The Duel" by Michael Kotsiubynsky. "The Bad Road" and "The Terrible Night" by Modest Levitsky. "A Conversation" by Lesia Ukrainka. "Their Land" by Basil Stefanyk. "The Changeling" by Les Martovych. "A Flower of Fortune" and "Ready to Go" by Bohdan Lepky. "They Caught a Thief" by Marko Chermashyna. "Adventure of Archangel Raphael" by Yuri Klen. "Unforgettable" by Alexander Dovzhenko. "Homo Lenis" by Leonid Mosendz. "Faust" by Gregory Kosynka. "Blood" by Arkadii Liubchenko. "Petka Klyn" by Yuri Lypa. "Three Kings and a Queen" by Anatole Kurdydyk. "Dienienphu Will Surrender Tomorrow" by Oleh Lysyak. "The Discarded Newspaper" by Ivan Kerynsky. "The Girl From Vynnytsia" by Ivan Smoley.

HARD COVER WITH A JACKET DESIGN
BY J. HNZDOVSKY
328 PAGES PRICE \$5.00
"Svoboda" Bookstore
P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303